

Samarbeidsplattform Ap, SV, MDG og Sp 2019-2023

De rødgrønne samarbeidspartiene er enig om å styre
etter følgende politiske plattform i perioden 2019-2023

De rødgrønne partiene legger fram en politisk samarbeidsavtale for sterkere fellesskap og grønnere framtid. Vi skal føre en politikk for mindre forskjeller, mer inkludering, en trygg oppvekst for barna og sterke offentlige tjenester. Vi skal ta miljø- og klimaansvar, slik at vi ikke etterlater oppryddinga for våre valg til de som kommer etter oss, og styrke Trondheim som solidaritetsby. Vi skal føre en politikk som vektlegger bærekraft, utnytter muligheter, reduserer forskjeller, skaper trygghet og planlegger for vekst. Samarbeidspartiene skal føre en sterk og ansvarlig økonomisk politikk, og forplikter seg til å legge frem årlige budsjetter i balanse. En trygg økonomisk styring skal ligge til grunn for de prioriteringer som gjøres gjennom perioden.

Vi erkjenner at vi er en del av den globale klimakrisen og at vi må ta vår del av ansvaret. Trondheim skal være en foregangskommune og bli en bærekraftig storby. Vi skal bli utslippsfrie og sikre innbyggerne ren luft, samtidig som vi øker livskvaliteten og bidrar til et grønt næringsliv. Vi vil legge til grunn et tett og forpliktende regionalt samarbeid om areal og transportutviklingen.

Trondheim skal være en motor i arbeidet med næringsutvikling i regionen. Dette skal gjøres i samarbeid med andre kommuner, kunnskaps- og kompetansemiljøene og næringslivet. Verdiene må skapes før de kan fordeles og de rødgrønne ønsker et aktivt og sterkt offentlig engasjement for næringsutvikling. En bærekraftig næringsutvikling er avgjørende for all velferd. Vi skal føre en næringspolitikk som ivaretar eksisterende arbeidsplasser og legger til rette for nye.

Vi vil løse de store oppgavene i fellesskap, og sikre at alle har tilgang på gode offentlige tjenester i alle faser av livet. Vi vil sikre alle de samme mulighetene gjennom sterke offentlige tjenester, og i samarbeid med ideelle aktører. Vi er også positive til aktører som driver med innovative løsninger for velferdsteknologi.

Vi skal redusere de sosiale og økonomiske forskjellene i Trondheim. Arbeid og et aktivt fritidsliv hvor vi føler oss til nytte er våre viktigste virkemiddel for å bekjempe fattigdom og ulikheter. Vi vil legge til rette for at alle får et godt fotfeste i arbeidslivet. Vi vil sikre barn i familier med lav inntekt en god start på livet med tiltak for sosial utjevning.

Vi skal fortsatt ha fokus på livskvalitet og aktivitet på sykehjemmene og for hjemmeboende. Da må vi videreføre satsingen på dagtilbud, aktivitet, serviceverter og sosiale og kulturelle møteplasser.

Trondheim kommune skal være en åpen og inkluderende kommune som tar demokratiet på alvor og sørger for at alle prosesser er så åpne som mulig. Alle skal ha like muligheter uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsevne og seksuell orientering. Vi vil føre en aktiv likestillingspolitikk for å motvirke alle former for diskriminering. Vi skal jobbe sammen med innbyggerne og medarbeiderne i Trondheim kommune for å skape et Trondheim for alle.

FINANS OG ORGANISASJON

Økonomistyring

En trygg økonomisk styring skal ligge til grunn for de prioriteringer som gjøres gjennom perioden. Med trygg økonomisk styring forstår vi at driftsutgiftene skal ligge innenfor den

økonomiske rammen kommunen har til disposisjon, herunder bystyrets vedtatte handlingsregler fra budsjettet for 2017. Det lave rentenivået gjør det fornuftig å betale ned kommunens gjeld i det tempoet bystyret har lagt opp til i gjeldende økonomiplan. Vi vil fortsette nedbetalingen i tråd med dette.

Et anstendig arbeidsliv - trepartssamarbeid og tillitsreform

For å tiltrekke oss den beste fagkompetansen på alle nivåer må det være attraktivt og givende å jobbe i Trondheim kommune. Et nært samarbeid og tillit til medarbeidernes fagkompetanse og vurderinger ligger til grunn for vår styring av kommunen. Vi vil bruke kommunens innflytelse som arbeidsgiver og innkjøper for aktivt å fremme bærekraft. Vi vil videreutvikle trepartssamarbeidet og skape nærværs- og heltidskultur i kommunen, blant annet for utjevne de økonomiske forskjellene mellom kvinner og menn.

De rødgrønne ønsker høy organisasjonsgrad i kommunen. Vi skal gjennomføre en tillitsreform i kommunen i tett samarbeid med tillitsvalgte, medarbeidere og innbyggere. Når medarbeiderne gis frihet og faglig tillit, får vi bedre tjenester for innbyggerne. Det gir mindre byråkrati og mer velferd. Modellen med bestiller-/utførerroller skal gjennomgås med tanke på ny organisering. Vi skal sikre god medvirkning, medbestemmelse og medansvar. Trondheim kommune skal gå foran og ansette flere med behov for tilrettelegging av arbeidshverdagen. Antall lærlinger skal økes og kommunen skal være en god lærebedrift.

De rødgrønne vil:

- styrke arbeidsmiljøenheten som bedriftshelsetjeneste for å fokusere på det psykososiale arbeidsmiljøet i emosjonelt krevende yrker.
- innføre krav om allmenngjort minstelønn innenfor restaurantbransjen i retningslinjene til skjenkebevilling. Ikke tillate skjenkebevilling til strippeklubber.
- i samarbeid med partene i arbeidslivet jobbe for likelønnsprofil i lønnsoppgjørene og etablere en likelønnsrett for de lokale oppgjørene i kommunen for å utjevne utilsiktede forskjeller mellom kvinner og menn.
- styrke kommunale prosjekt med mål om å få flere menn inn i omsorgssektoren og flere kvinner inn i mannsdominerte yrker.
- satse på hele faste stillinger innen våre tjenesteområder og arbeide for en god nærværskultur. Spesielt innenfor helse og velferdssektoren skal det kun lyses ut hele stillinger. Vi vil ha økt bemanning og flere forsøk med toppet bemanning for å øke nærvær og trivsel.
- igangsette prøveprosjekt med ulike arbeidstidsordninger i tett samarbeid med de ansatte og tillitsvalgte.
- ha profittfri velferd. Helse - og velferdstjenester skal drives av kommunen og ideelle aktører.

Opplæring og rekruttering

Det skal utarbeides handlingsplaner for etter- og videreutdanning av alle kommunens ansatte for å bedre kvaliteten på tjenestene.

- Alle enheter skal ha en kompetanseplan som inneholder mål for kompetanseutvikling. Realkompetanse skal vektlegges.

- Det skal tilbys faglig utvikling til alle ansatte i kommunen, og de som ønsker det skal få relevant fagbrev for sin enhet.
- Kommunen skal ta inn flere lærlinger og jobbe for å skaffe lærlingeplasser i de fagene det vil være behov for i fremtiden.
- Vi vil ha flere praksisplasser for studenter og jobbe aktivt mot utdanningsinstitusjonene for å rekruttere ansatte til kommunen.

OPPVEKST

Alle barn i Trondheim skal ha en trygg oppvekst og en god faglig utvikling som bidrar til mestring i hverdagen, et godt selvbilde, følelse av tilhørighet og lærer dem sosialt medansvar. Alle skal ha mulighet til å delta i fritidsaktiviteter, og det skal tilrettelegges for deltakelse uavhengig av funksjons- og evnenivå. Barn har rett til å bli sett, hørt og lyttet til i forhold som omhandler dem. Fellesskapet skal bidra til å skape gode opplevelser og sosial tilknytning.

Trondheim skal fortsatt ha gode barnehage- og skolebygg. Vi skal bygge skoler i samme takt som før. Ved rehabilitering og bygging av nye skoler og barnehager skal kommunen alltid planlegge for å få lagt til funksjoner av verdi for nærmiljøet, som idrettshall og kulturarenaer. Det skal sikres soner i byggene som lett kan brukes til utleie på ettermiddag og kveld.

Barnehage

De rødgrønne setter seg som mål at alle ettåringer skal tilbys barnehageplass og at alle barn skal møtes av en voksen de kjenner. Barnehagekapasiteten skal tilpasses behovet i hver bydel. Vi vil jobbe for at alle barnehager har spesialpedagoger tilgjengelig ved behov samt sette fokus på tverrfaglighet. Vi vil arbeide for å innføre gode moderasjonsordninger som sikrer sosial utjevning. Regelverket innenfor barnehagefeltet må sikre at foreldrebetalingen og fellesskapets midler ikke utbetales som profitt til eierne. Vi vil videreføre tilbudet om sørsamisk-språklig barnehage og gjøre tilbudet godt kjent.

Skole og skolehelsetjenesten

Skolehverdagen skal være helhetlig. Den skal inneholde mer fysisk aktivitet og praktisk opplæring. Vi ønsker å gi flere elever mulighet til å lære tegnspråk, og styrke kunnskapen rundt sørsamisk språk og kultur. Vi sier nei til karakterer i barneskolen, fraværsgrenser i ungdomsskolen og ensidig fokus på målstyring. Vi fortsetter opptrapping av gratis kjernetid i SFO for 1. klassinger fra høsten 2020.

Fellesskolen skal videreutvikles blant annet for å unngå etablering av nye private skoler. Det skal samarbeides tettere med næringslivet, vitensenteret og kulturskolen. Vi vil satse på kreativitet, innovasjon og praktisk-estetiske fag for mer variert undervisning i skolen. Samarbeidet med Ungt Entreprenørskap og First Lego League skal videreføres. Alle elever skal ha lik mulighet til få digital kompetanse i skolen, og vi vil utjevne de digitale sosiale forskjellene i skolen.

Trondheimsskolen skal styrkes gjennom tilsetting av flere lærere. Alle elever har rett til å få tilrettelagt undervisning i det allmennpedagogiske. Vi ønsker å styrke PP-tjenesten slik at

elevene får tilpasset undervisning og rask hjelp dersom de har behov som ikke kan dekkes av det allmennpedagogiske. Barn og unge som trenger støtte i skolehverdagen skal få rask hjelp. Derfor skal vi i løpet av perioden etablere tverrfaglige team med sosialfaglig kompetanse på skolene som kan jobbe sammen med skolehelsetjenesten, familiene og hjelpeapparatet for øvrig for å sikre det psykososiale miljøet for elevene. Vi har nulltoleranse for mobbing, og alle skoler skal delta i et forskningsbasert antimobbeprogram.

De rødgrønne vil jobbe for at alle barn og unge i samarbeid med foresatte så langt det er mulig settes i stand til å takle de utfordringene livet gir. I skolen skal det jobbes med livsmestring i tett samarbeid med skolehelsetjenesten og forskningsmiljøene.

Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal styrkes med flere ansatte og flere faggrupper og sikres mulighet til å ha åpen dør hver dag.

Kulturskolen

De rødgrønne vil øke antallet plasser i kulturskolen. Det er viktig at man sikrer et mangfoldig tilbud i hele kommunen i tillegg til å utvide tilbudet med kulturdag til alle skoler i kommunen. Kulturskoletilbudet i SFO-tiden skal også videreutvikles. Kulturskolen må ivareta de små og smale fagene og gi et godt talenttilbud samtidig som bredden ivaretas. Vi vil øke grensen for å søke om friplass til 4G.

ARBEID OG SOSIALE TJENESTER

Alle barn skal ha en god barndom. Vårt mål er at ingen barn skal vokse opp i fattigdom. Vi skal utjevne forskjellene med universelle ordninger som barnetrygd, gratis SFO, god sosial boligpolitikk og jobbe for en heltidskultur i kommunen. Vi skal også bedre situasjonen for de som lever i vedvarende lavinntektsfamilier med målrettede tiltak og sørge for at alle barn kan delta i samfunnet på lik linje med andre barn.

Sosiale tjenester

- Vi skal holde barnetrygda utenfor ved inntektsberegning før utmåling av sosialhjelp og se på praksisen med korttidsnorm og kutt i barnetillegget.
- Vi skal styrke innsatsen overfor barnefamilie og sørge for tett samarbeid mellom kommunen, idrettslag og andre frivillige organisasjoner rundt familiene. Vi øker støtten til ideelle aktører som arbeider med fattigdomsbekjempelse og sikrer ferietilbud for barn mellom 7 og 16 år i samarbeid med disse.
- Vi skal sørge for at flere får en varig tilknytning til arbeidslivet. Mottakere av sosialhjelp skal ha aktivitetsrett. De kommunalt ansatte i NAV må sikres midler til å følge opp de som står lengst unna arbeidslivet på en effektiv og god måte.

Barnevern

For de rødgrønne er det viktig at vi har et barnevern som gir rask og riktig hjelp til barn, ungdom og familier. De ansatte i barnevernet må ha erfaring, kompetanse og tid til å gjøre jobben og rammevilkår som sørger for at de blir værende i jobben over tid. De trenger bedre tid i til det enkelte barn og familie. Vi innfører kompetansekrav til de som jobber med vedtak og tar beslutninger i barnevernet. Sosionomer og barnevernspedagoger har den nødvendige juridiske, sosialfaglige og barnevernsfaglige kompetansen. Vi er enige om å lage en

opptrappingsplan for flere ansatte i barnevernet. Vi ønsker et prøveprosjekt i en bydel med økt bemanning der blant annet veiledende bemanningsnorm er et av flere tiltak. Samarbeidet mellom NAV og barnevernet skal styrkes med fokus på en sosial modell for barnevernet. Den sosiale modellen tar klasseperspektivet på alvor og jobber med en helhetlig tilnærming til familiene både med tanke på nettverk, bolig, aktivitet og økonomi. Barn og unge skal inkluderes i det videre arbeidet med barnevernsstrategien.

Sosial boligpolitikk

Flere skal kunne eie sin egen bolig. Ordningene med "leie for eie" videreføres, og vi skal forbedre den kommunale rådgivningstjenesten for bolig for å bistå innbyggerne til å ha progresjon i sine boligkarrierer. Kommunen skal samarbeide med aktuelle aktører for å utvikle en tredje boligsektor og legge til rette for alternative boformer.

De rødgrønne har en klar målsetting om at ingen skal være bostedsløse i Trondheim. Alle våre innbyggere har rett på en trygg og verdig bolig. Vi skal utrede muligheten for å innføre en ny ordning med kommunal bostøtte. Vi vil sikre kritesenteret en universell utforming og utvidelse.

Rusomsorg

Rusmiddelavhengige skal bo og leve trygt og med verdighet. Boligtilbudet skal gjennomgås og forbedres. Vi skal ha differensierte boliger for ulike målgrupper og sikre oppfølging på kveld og helg. De rødgrønne har som mål at vi ikke skal miste noen i overdosedødsfall. Vi skal utrede tiltak for å redusere helseskadelig injeksjonspraksis, blant annet behovet for brukerrum for rusmiddelavhengige. Vi skal styrke de oppsøkende og sentrumsnære tjenestene, og sikre drift av Brygga, Mottak - og oppfølgingssenteret og Dagsverket.

Tjenester til mennesker med utviklingshemming

Mennesker med utviklingshemming skal ha mulighet til å leve gode liv, gjennom å sikre nok og riktige boliger, sikre at flere får varig tilrettelagt arbeid (VTA og VTA-O plasser) og mulighet til å ha en aktiv fritid. De rødgrønne ønsker å legge til rette for at flere skal eie sin egen bolig. Vi vil tilby flere støttekontakter, og styrke samarbeidet med frivilligheten. Innenfor bo og aktivitetstilbudet for utviklingshemmede er det store økonomiske og organisatoriske utfordringer og rammevilkårene for å sikre god tjenestekvalitet må forbedres. Tjenestene må ha nok bemanning.

HELSE OG ELDRE

God helse er viktig og gode offentlige tjenester er avgjørende for at alle uavhengig av økonomi eller bosted får den helsehjelpen de trenger. Fastlegeordningen er en sentral bærebjelke i velferdsstaten, og vi vil bidra til at ordningen sikres både lokalt og nasjonalt. Forebyggende helsearbeid vil fortsatt ha høy prioritet i både planlegging av byen og i samarbeidet med frivillige. Regjeringen har gjennomført flere usosiale kutt for kronikere, med dette gjør at vi som kommune må bidra til at kronikergruppene får mer tilskudd til sine aktiviteter.

Tjenestene på helse og velferdsområdet må organiseres riktig, slik at tilbudet til innbyggerne blir best mulig. Derfor må ansatte gis større rom for beslutninger nærmest mulig brukeren og

utprøve måter å organisere tjenestene på som gir bedre tjenestekvalitet. Vi vil styrke ombudsordningen på helse og velferd og oppvekst.

Barsel

De rødgrønne partiene mener barselomsorgen må bli bedre. Vi aksepterer ikke at kvinner presses ut av sykehuset få timer etter fødsel og mener staten må ta sitt ansvar for barselomsorgen. St.Olavs hospital må sikre at kvinner som skrives ut tidlig etter fødsel får besøk fra jordmor. Vi skal vurdere behovet for opptrappingsplan for antallet jordmødre og helsesykepleiere i kommunen, både knyttet til svangerskapsoppfølging og barsel.

Flyktninger og inkludering

Trondheim kommune skal ta sitt internasjonale solidariske ansvar og ta imot de flyktningene som kommer til oss på en inkluderende måte sammen med frivillige organisasjoner og innbyggerne i byen. Arbeidet for de ureturnerbare flyktningene skal styrkes, bl.a. med bedre boligtilbud for barnefamilier og enslige som har vært her over lang tid. Frivillige organisasjoner og enkeltpersoner er viktige støttespillere, og kapasiteten til flyktningehelseteamet bør være på et nivå slik at de også kan ivareta de ureturnerbare. De rødgrønne partiene ønsker å styrke satsingen på 'norsk for næring' – et pilotprosjekt for flyktninger som vil etablere egen virksomhet. Vi skal ha lavterskeltilbud for innvandrerkvinner med fokus på kropp, kjønn, seksualitet og selvbestemt abort.

Eldre

Grunnbemanningen i helse og omsorgstjenesten for eldre må styrkes til et nivå som minimum er i tråd med eldreplanen. Vi skal bygge ut sykehjem slik at vi har full sykehjemsdekning. Vi vil satse videre på nye omsorgsboliger og arbeide for alternative boformer som bidrar til at flere kan bo hjemme lenger. For å styrke fysisk aktivitet på sykehjem og omsorgsboliger vil vi styrke fysioterapitjenesten, og opprette studentstillinger for mer aktivitet på kveld og helg.

Livskvalitet og aktivitet på sykehjemmene og for hjemmeboende skal videreutvikles gjennom satsingen på dagtilbud, aktivitører, serviceverter, samarbeid med frivillige spesielt gjennom Livsglede for eldre og den kulturelle spaserstokken. Vi vil satse videre på velferdsteknologi og samarbeide med teknologi- og gründermiljøene i arbeidet.

Frivillighet

Kommunens satsning på frivillighet er viktig for idretten og bidrar til et mangfoldig kulturtilbud. Frivilligheten bidrar både til økt trygghet og triveligere nærmiljø og skaper bedre folkehelse blant innbyggerne. En god fungerende frivillighet gir både bedret fysisk og psykisk helse for de som deltar.

De rødgrønne ønsker å legge til rette for mer frivillighet gjennom økt aktivitet i frivilligsentralene, i frivillige lag og organisasjoner. Vi skal sikre gode forutsigbare økonomiske rammevilkår og tilgang til lokaler i kommunale bygg. Vi ønsker å bidra til økt gjenbruk gjennom å bistå idrettslag og andre til å gjennomføre byttedager og ha gjenbruksordninger på utstyr. Samarbeidet med "Livsglede for eldre", "Den kulturelle spaserstokken" samt andre tiltak som bygger opp under en eldrevennlig by videreføres.

KULTUR, IDRETT OG FRILUFTSLIV

Kultur

Trondheim skal være en by for kunst og kultur, både for profesjonelle og amatører. Samspillet mellom kunstmiljø, et godt profesjonelt kulturtilbud, en god kulturskole og det frivillige kulturlivet er viktig for utviklingen av Trondheim. Et levende kulturliv der alle innbyggere kan delta i kulturaktiviteter og oppleve kunst og kultur er en viktig kvalitet. Vi har vedtatt et mål om å gjøre Trondheim til Norges beste kulturby for barn og unge. Ambisjonen om å bli europeisk kulturhovedstad i 2030 vil bidra til å løfte kulturlivet.

Olavshallen skal være et kultursenter for utøvende kunstnere og fylles med aktiviteter og kulturelle opplevelser for byens befolkning. Olavshallen må derfor rustes opp. Vi øker støtten til det profesjonelle og frivillige kulturlivet og skal se på hvordan man kan sikre forutsigbarhet gjennom flerårige avtaler.

Alle bydeler skal ha fritidsklubb og åpningstidene må utvides. Antallet lokaler for egenorganisert kulturaktivitet for ungdom må økes. Vi skal ha instrumentfond for korps og kulturskole. Vi ønsker å støtte opprettelsen av et samisk rom og opprettelse og drift av aktiviteter i regi av et feministhus. Vi skal bedre stipendordningen for kunstnere og vurdere et eget stipend for kunstnere i etableringsfasen.

Idrett

Idrett er et satsingsområde for Trondheim, og vi skal legge til rette for både bredde og topp. Det skal fortsatt være gratis hall- og baneleie i Trondheim og det må satses videre på utbygging av anlegg. Arealplanleggingen skal sikre nok og godt tilgjengelig areal til friluftsliv. Det er behov for flere idrettsanlegg i Trondheim. Vi skal arbeide for 6 flerbrukshaller, 8 fotballbaner, ny ishall og nytt bydelsbasseng. I bydelene skal det legges til rette for egenorganisert fysisk aktivitet.

Granåsen skal utvikles videre til et helårs hverdagsanlegg for flest mulig idretter og tilrettelagt for para-idretten – et anlegg med plass til alle og med aktivitet gjennom hele dagen, hele året. Anlegget skal bygges på en nøktern og bærekraftig måte med fokus på miljø. Ambisjonen er å utvikle Granåsen til et nullutslippsområde. Vi skal bidra til å sikre utvikling og drift av Vassfjellet vinterpark

Friluftsliv og park

Vi vil legge enda bedre til rette for friluftsliv året rundt i Trondheimsmarka. Det skal utvikles et løypenett for sykling i markaområdene og skiløypene må knyttes til boligområder slik at behovet for kjøring reduseres. Det skal også utplassere flere benker, bord og gapahuker.

Vi ønsker å gjennomføre et parkløft etter områdeløftmodellen med deltakende budsjettering. Tilgangen til fjorden og Nidelva skal forbedres ved å forlenge Ladestien, etablere Nidelvstien til Klæbu, forbedre tilgang til fjorden på Byneset og tilgjengeligheten til Munkholmen. .

KLIMA

For å stanse global oppvarming og unngå tap av arter, må vi ta mange tøffe valg. Vi skal gjennomføre ambisiøse tiltak for hvordan Trondheim kan møte klimakrisen til fordel for miljøet og lufta i byen vår. Vi skal bruke alle virkemidlene kommunen har. Målet er at vi skal reise, bygge og leve miljøvennlig.

Klimaplanen sier at vi skal kutte våre utslipp med 80 % innen 2030. For å sikre fremdrift, skal vi kutte 30 % innen 2023 (sammenlignet med utslippene i 1991), og det skal etableres et klimabudsjett i 2021 som styringsverktøy for gjennomføring av tiltak i enhetene. Neste revisjon av klimaplanen skal inkludere mål og metode for reduksjon av indirekte utslipp. Hensyn til klima og naturmangfold skal veie tungt i alle saker, og våre innbyggere skal aktivt involveres i utforming og gjennomføring av klimatiltak.

Kommunen skal samarbeide med næringsliv, private aktører og kunnskapsmiljøer for å bidra til at alle anleggsplasser i kommunen blir utslippsfrie innen 2025. Trondheim kommune skal sammen med Statkraft jobbe for CO₂-fangst på forbrenningsanlegget. Vi skal satse mer på energieffektivisering av bygg og etablere produktive fasader og tak. Vi vil ha flere pilotprosjekter for klima og energieffektiv teknologiutvikling, og kommunens standard for bygg og anlegg skal heves i tråd med erfaringene. Klimafotavtrykket til alle investeringsprosjekter i Trondheim kommune skal reduseres med minimum 30 % i forhold til sammenlignbare referanser i bygg og tekniske anlegg. Flere kommunale nybygg skal være nullutslippshus eller plusshus og alle totalrehabiliteringer skal tilstrebes passivhusstandard. Vi skal bruke innkjøpsmakta aktivt for å benytte mer klimavennlige løsninger og prioritere en hurtig fremdrift for å bytte ut kommunens tunge kjøretøy til utslippsfrie kjøretøy.

Matsvinn fra kommunal virksomhet skal halveres innen 2025. Avfallsmengden fra husholdninger og offentlig sektor skal reduseres. Minst mulig restavfall skal brennes og mest mulig resirkuleres. Vi skal gi Matsentralen gode vilkår for varig drift. Kommunes gjenbrukssentral skal styrkes og vurderes som et gjenbrukssenter for hele byen.

Cruisetrafikken står for et stort punktutslipp i Trondheim. De rødgrønne partiene vil bruke de verktøyene vi har i dag for å redusere utslippene.

AREAL OG SAMFERDSEL

Fortetting og kommuneplanens arealde

Trondheim skal ha god balanse i boligmarkedet. Det er viktig med tilstrekkelig med areal til boligbygging. En by som vokser med flere tusen innbyggere årlig, trenger plass til flere boliger. Arealpolitikk er et viktig virkemiddel for å gjøre Trondheim til en mer klimavennlig og attraktiv by. Vi skal føre en langsiktig og bærekraftig arealpolitikk slik at det er forutsigbare rammer for næringslivet både når det gjelder næringsarealer og utvikling av boligmarkedet.

- Nye boliger i Trondheim skal i hovedsak bygges i sentrum og sentrumsnære områder, i områder med et godt kollektivtilbud, og der man lett kan velge gange og sykkel.
- Vi skal i den kommende perioden lage en rekkefølge for utbygging av Trondheim, slik at byen skal bygges innenfra og utover, med hovedtrykk på sentrumsnære områder først, som bygger opp under nullvekstmålet og bevarer dyrkbar mark, samt at kommunal infrastruktur kan planlegges og utnyttes bedre. Bydelssentra og bydelene

skal også ha en naturlig fortetting som gir vekst og utvikling. I tillegg må det sikres en planmessig utvikling i bydelsentra gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel (KPA), som fremmer trivsel og miljø.

- De rødgrønne ønsker å legge et sterkt vern av dyrka og dyrkbar jord til grunn for utvikling av kommunen, og vil ha en gjennomgang av alle områder som ligger inn i kommuneplanens arealdel, for se om enkeltområder kan tilbakeføres til LNF-R-områder. Dyrkbar jord skal ikke omdisponeres til bolig-/sentrumsformål i neste KPA-periode.
- Det skal jobbes for å få en helhetlig plan over massedeponi i kommunen som skal vedtas i denne perioden, der også transport og CO₂-regnskap skal inn som kriterium.
- Klimagassutslipp skal synliggjøres så tidlig som mulig i arealplanlegging.
- Vi skal vurdere bestemmelser for de økologiske korridorene i ny KPA.
- Rød strek skal ligge fast.

Bydelsutvikling

Det skal utarbeides tydelige strategier og prinsipper for hvordan bydelene i Trondheim skal utvikles. Vi skal ha gode, trygge nærmiljø med møteplasser, torg, byrom og grønne lunger. Lokalsentrene skal være tilgjengelige uavhengig av folks funksjonsnivå. I tråd med kommunens byutviklingsstrategi må det i tillegg utvikles funksjonelle bydelsenter med et godt servicetilbud. Det skal også være gode muligheter for fysiske og sosiale aktiviteter i bydelene. Vi skal bidra til at flere lekeplasser og nærmiljøanlegg blir bygd. Nye områder som Campus, Sluppen og Nyhavna skal bli nullutslippsområder. I nye boligområder skal det settes av areal til urban dyrking med nyttevekster og spiselige planter.

Midtbyen

De rødgrønne vil styrke Midtbyen som sentrum for opplevelser, handel og næring. Det skal tilrettelegges for flere boliger og arbeidsplasser, og vi skal videreutvikle kultur og opplevelsesnæringen i sentrumsområdene. Midtbyen skal gjøres lett tilgjengelig med gode kollektivløsninger, sykkel- og gangarealer. Det er viktig å styrke handelsbalansen opp mot de store kjøpesentrene utenfor Midtbyen. Vi skal arbeide aktivt opp mot sentrale myndigheter for å få på plass lovendringer som gjør det mulig å prøve ut business improvement district (BID) i Trondheim. Vi skal frigi gateareal til miljøvennlig transport og mer folkeliv og tilrettelegge for flere uteserveringer. Vi skal stimulere til økt folkeliv gjennom redusert biltrafikk, og vi vil øke fremkommelighet og trafikksikkerhet for kollektivtrafikk, gående og syklende - spesielt i gateprosjektene i Kongens gate, Olav Tryggvasons gate og Elgeseter gate. Vi ønsker å utvikle flere gater og allmenninger i sentrum for gående, aktiviteter, lekeplasser og parker.

Nyhavna

De rødgrønne vil legge tilrette for at Nyhavna skal utvikles som område for næring, kultur og bolig. Vi vil gjennom vårt eierskap sikre at det blir en bydel som har alternative boformer og bidrar til sosial utjevning. Nyhavna har alle forutsetninger for å kunne bli Trondheims utstillingsvindu for grønn byvekst som et nullutslippsområde med lav bilandel.

- Det skal være god dialog med bedriftene på Nyhavna og de skal tilbys alternativ lokalisering.

- Vi skal utvide det byøkologiske området til nordvestsiden av Strandveien slik at den får helhetlig gateløp og kan forberedes for å ta i mot hus som flyttes når dobbeltspor på jernbanen etableres.
- På Nyhavna vil det bli tatt særskilt hensyn til kulturnæringene.
- Småskala industri og maritime næringer skal ha gode utviklingsmuligheter.

Samferdse

Nullvekstmålet skal sikres gjennom økt satsing på gange, sykkel, kollektiv og trafikksikkerhetstiltak for myke trafikanter foran nye kapasitetsøkende veier. I tillegg skal målet sikres ved gjennomføring av bilrestriktive tiltak, blant annet ved aktiv bruk av parkeringspolitikken.

Vi skal utrede tiltak for å oppfylle nullvekstmålet også etter 2023. Antallet "park and ride"-plasser skal økes. Vi skal stimulere til flere elbiler slik at vi når klimamålet for transport i 2030. Blant annet skal vi øke støtten til el-ladepunkt i borettslag og sameier, stille krav om ladepunkt i alle nye bygg og at all ny utbygging inkluderer areal til lading, bildeling og sykkelparkering. Fremkommelighet i metrobusstrasèene skal bedres. Vegvedlikeholdet på det kommunale vegnettet skal styrkes, vi skal sørge for trygge skoleveier, arbeide for et jernbaneløft i Trondheimsregionen og utrede bybane som en del av kollektivtilbudet.

Vi har som mål å øke sykkelandelen og skal bygge sykkelveier utover det som allerede er fastsatt i Miljøpakken. Vi skal sørge for god framdrift og øke gjennomføringsevnen av sykkeltiltak, slik at vi minimum er i rute for å nå målene i sykkelstrategien. Andelen syklende skal være minst 14 % innen 2023. I løpet av bystyreperioden skal vi bygge minst 35 km og planlegge minst 50 km med vei særlig tilrettelagt for sykkel, der de bidrar til nye syklistere og å øke sykkelandelen. Trygge sykkelveier/-felt skal prioriteres foran areal til bilparkering. Vi skal sørge for flere gode og sammenhengende tverrforbindelser i Midtbyen, sentrumsområdene og ute i bydelene og legge til rette for at det blir flere og trygge gang- og sykkelforbindelser rundt skolene og til og fra fritidsaktiviteter. Ved nybygging av barnehager tilrettelegges det for oppbevaring av sykkelvogner under tak. I eksisterende barnehager kan tilskuddsordninger benyttes til det samme.

Demokratisk byutvikling

De rødgrønne partiene ønsker å gjennomføre forsøk med deltakende budsjettering og andre former for aktiv medvirkning. Det er særlig viktig å få fram stemmene til de innbyggerne som sjeldent blir hørt. Registrering av barnetrakk videreføres. Nærmiljørådet for Klæbu skal sikres tilstrekkelige rammer for reell medvirkning, erfaringen herfra brukes til å utvikle flere nærmiljøråd i kommunen. Vi vil benytte eksisterende virkemidler i plan- og bygningsloven og kommunens eiermakt til å utvikle tomter og områder med høye krav til kvalitet og miljø. Vi vil være en pådriver for sosial boligbygging, gode byrom og høy arkitektonisk kvalitet.

Universitets og studiebyen Trondheim

Trondheim kommune vil samarbeide tett med NTNUs forsknings- og gründermiljø for utvikling av miljøvennlig teknologi. Utbygging av et samlet universitetscampus og bygging av Ocean Space Center er viktige grep for fremtidens næringsutvikling og teknologihovedstaden Trondheim. Campus må utvikles slik at det blir funksjonelt for

universitetet, styrker sentrum og utvikler en god bydel rundt Elgeseter. De rødgrønne vil legge til rette for at Trondheim skal kunne brukes som «living-lab» for utprøving av ny teknologi gjennom flere innovasjonspartnerskap, og ved å øke kontakten mellom ansatte i kommunen og lokale oppstarts- og FoU-miljøer.

Trondheim skal jobbe videre med målsettingen om å være Nordens beste studieby ved å følge opp innsatsen som legges ned i nettverksamarbeidet Study Trondheim, og ved å være pådriver for flere studentboliger i tett samarbeid med studentsamskipnaden. Vi vil legge til rette for studentfestivalene, og sikre gode forhold for idretts- og kulturelle tilbud i regi av studentene. De rødgrønne vil bidra til at Studentersamfundets nybygg blir realisert.

Kulturminner

De rødgrønne ønsker å ivareta den kulturhistoriske bebyggelsen i Trondheim. Vi vil utrede muligheten for opprettelse av et fond forbeholdt restaurering av bygninger med vernestatus og innenfor hensynssone “bevaring kulturmiljø”. Vi vil stanse spekulasjon i forfall gjennom å kun unntaksvis tillate noe annet enn gjenoppføring i nåværende volum og høyde innenfor hensynssone “bevaring kulturmiljø”. Viktige kulturmiljø, som for eksempel lystgårdsanleggene, skal bevares og hensyntas i nærliggende reguleringsplaner.

MILJØ OG NÆRING

Klima, miljø, næringsutvikling og sosial utjevning er prioriterte politikkområder i perioden. Vi må ta vår del av ansvaret som aktiv kommune, sammen med byens forskning- og kunnskapsmiljø og bidra både lokalt og internasjonalt på disse områdene.

Tiltak mot mikroplast

Det skal bli enkelt å levere avfall etter strandrydding og andre frivillige ryddeaksjoner. Vi vil ha tilskuddsordninger for tiltak mot spredning fra eller omlegging av eksisterende kunstgressbaner og som stimulerer idrettslagene til å velge granulاتفrie kunstgressbaner. Vi etablerer pilotprosjekt for å stanse utslipp av plast via kommunalt avløps- og overvannsnett.

Biologisk mangfold

De rødgrønne partiene vil styrke arbeidet med å bevare naturmangfoldet. Siste rapport fra FNs naturpanel skal ligge til grunn for vårt arbeid. Vi vil endre skjøtselen av kommunens egne områder for bedre biologisk mangfold, unngå sprøytemidler, bevare og etablere flere kulturer og grasmarker, bekjempe fremmede arter og bevare og forbedre viktige sjøfuglområder.

- Vil vil ha en arealanalyse som viser arealer hvor bevaring av naturmangfold er en sentral funksjon og tydeliggjøre om disse områdene henger tilstrekkelig sammen.
- Trondheim kommune må etablere et arealregnskap på lik linje med klimaregnskapet.
- Vi skal ha en forpliktende plan for vern av myrområder i Trondheim kommune.

Næringspolitikk

Forsknings- og kunnskapsmiljøene i Trondheim er et av våre viktigste konkurransefortrinn for næringsutvikling og gründervirksomhet i Trondheim. Videre er godt utbygd infrastruktur, gode bomiljø, barnehageplasser, et godt utdanningstilbud og variert kulturtilbud viktige forutsetninger for en næringsvennlig by. Det organiserte arbeidslivet med høy kompetanse

og selvstendige arbeidstakere er hovedgrunnen til at norsk arbeidsliv er omstillingsdyktige og raskt tar i bruk ny teknologi. Vi skal sammen med næringslivet legge til rette for oppstartsbedrifter og styrke eksisterende bedrifter.

Plasskrevende næringer har en spesiell utfordring når det gjelder stort nok areal, dette må løses i samarbeid med våre nabokommuner. De rødgrønne vil derfor legge til rette for mer og riktig næringsareal for og skape forutsigbare rammer for de ulike næringene. Fylkesveg 704 til Tulluan fullføres slik at nødvendig næringsareal på Tulluan blir tilgjengelig for regionen.

Vi skal videreutvikle verdikjedene innen hav, jord og skog med fokus på industrien. Det vil vi gjøre gjennom samarbeidet med de trønderske kystkommunene. Målet er å styrke koblingen mellom havbruk og kompetansemiljøene i Trondheim. Samtidig som vi ønsker økt matproduksjon og satse på næringsmiddelindustrien, skal vi ha som mål å få inn flere klimatiltak i landbruket. Vi skal ha bedre utnyttelse av inn- og utmarksarealer, legge til rette for småskalaproduksjon og direkte handel mellom produsent og forbruker. Det må også legges til rette for aktivt skogbruk som også er en del av fremtidens klimaløsning.

Innkjøp

Vi skal bruke innkjøpsmakt til å fremme innovasjon og teknologisk utvikling for en mer bærekraftig framtid og for å nå målene i klimastrategien. Vi skal ta samfunnsansvar og bruke innkjøpsmakt for å underbygge det seriøse arbeidsliv, økt likestilling, likelønn mellom kvinner og menn og etiske spørsmål. De rødgrønne partiene vil:

- at Trondheim kommune skal spille en aktiv rolle for rekruttering til yrkesfagene gjennom innkjøp.
- ha gode systemer for kontroll og etterlevelse av seriositetskravene, skolering og opplæring til de som driver med innkjøp og innføre en ordning med innkjøpsombud i Trondheim kommune
- ha hurtig fremdrift med å bytte ut kommunens tunge kjøretøy til utslippsfrie kjøretøy.
- revidere etiske retningslinjer slik at Trondheim kommunale pensjonskasse og kraftfondet (TKK) ikke investerer i selskaper som opererer i skatteparadis eller som har forretningsforbindelser i eller med ulovlige bosettinger.
- bruke kommunens innkjøpsmakt til å fremme et anstendig arbeidsliv med hele faste stillinger og ordnede lønns- og arbeidsvilkår. Innkjøpsreglementet skal ha høy etisk standard og stille strenge miljø- og klimakrav.
- at Trondheim kommune ikke skal bidra til avskoging av tropisk skog og skal bare handle med, eller investere i selskaper som kan dokumentere at varene og selskapet ikke har bidratt til nylig avskoging.

Reiseliv

Trondheim sin posisjon som arrangørby og reiselivsdestinasjon skal styrkes ved å trekke veksler på vår unike posisjon som teknologihovedstad, idretts- og kulturby, samt rike muligheter for mat- og naturopplevelser i regionen.

Næringstransport

Det skal i samarbeid med aktuelle partnere utvikles en helhetlig plan for varetransport, med vekt på miljøvennlige løsninger.

Innovasjon

- Teknologihovedstaden Trondheim skal være et nasjonalt sentrum for innovasjon og gründervirksomhet. Vi ønsker å legge til rette for at tilstrekkelig areal knyttet til innovasjon og gründervirksomhet gjøres tilgjengelig i nærhet av eksisterende kunnskapsmiljø.
- Kommunen skal være en aktiv støttespiller for at Trondheim når ambisjonen om 20 000 ansatte og 1000 bedrifter i teknologisektoren innen 2025.
- Kommunen skal legge til rette for utprøving av førerløse fartøy og kjøretøy og synliggjøre satsingen på denne typen teknologi, i samarbeid med SINTEF og NTNU.
- NTNU og SINTEF miljøene gjør at Trondheim har svært gode forutsetninger for at framtidens arbeidsplasser skapes her i byen. Oppstartsbedrifter skal få muligheten til å teste ut produktene sine i kommunen. Trondheim kommune vil gjennom samarbeid med fylket og staten satse på ungt entreprenørskap og gründerskap.
- Kommunen skal fortsatt benytte seg av lokale leverandører ved innkjøp og lokale gründere og næringsliv ved utvikling av tjenestetilbudet.

STYRINGSFORM OG KOMITÉSTRUKTUR

De rødgrønne foreslår at vi fortsatt skal styre etter formannskapsmodellen, med følgende komitestruktur.

1. Areal og samferdsel
2. Miljø og næring
3. Finans og organisasjon
4. Oppvekst
5. Helse og eldre
6. Sosial- og arbeidsliv
7. Kultur, idrett og friluftsliv
8. Kontrollutvalg

Helse og velferdskomiteen er foreslått delt i to, en helsekomite og en komite for sosial og arbeidsliv. En ren helsekomite som skal ha et 0-110 års-perspektiv. Forståelsen av at helse er et livsløpsprosjekt og ikke bare knyttes til eldre er et viktig grep. Det foreslås opprettet en ny komite for sosiale tjenester og arbeid. Målet her er å samle tjenestene som arbeider med endringsarbeid i et eget politisk område.

Byutviklingskomiteen har hatt en svært omfattende portefølje og arbeidet foreslås delt i to komiteer. Arbeid med *areal og samferdsel*, herunder alt arbeid med reguleringsplaner, KPA, samferdsel, Miljøpakken og det nye arealregnskapet, rendyrkes i en komite. Slik frigjøres mer kapasitet i en egen komite for *miljø og næring* til å jobbe med kommunens klimafotavtrykk og bærekraft med fokus på næringsutvikling.

Finans og næring blir hetende finans og organisasjon, dette for å tydeliggjøre viktigheten av og jobbe med egen organisasjon.

De rødgrønne foreslår å ikke opprette en egen organisasjonskomite samt i hovedsak i videreføre KIF og oppvekst slik som i dag.

Arbeiderpartiet

Sosialistisk Venstreparti

Miljøpartiet De Grønne

Senterpartiet